

ÁRA 50 KORONA

VASÁRNAP

POLITIKAI TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 1800 K.
Félévre 950 K. Negyedévre 480 K.
Egyes szám ára — — 50 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 30. szám.

Vasárnap, július 29.

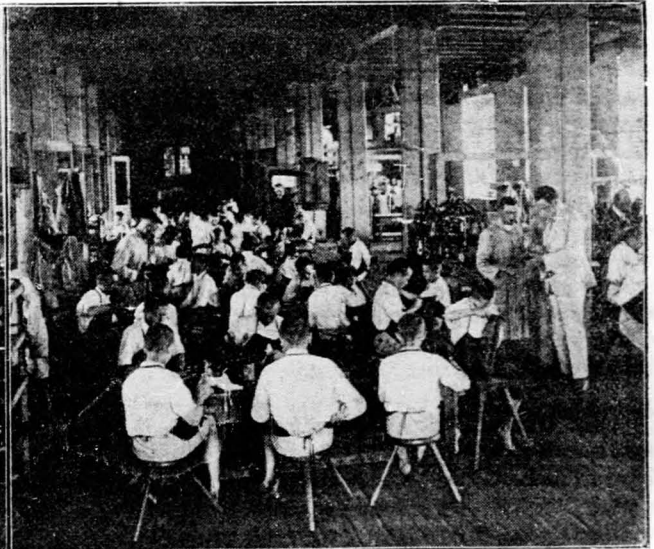
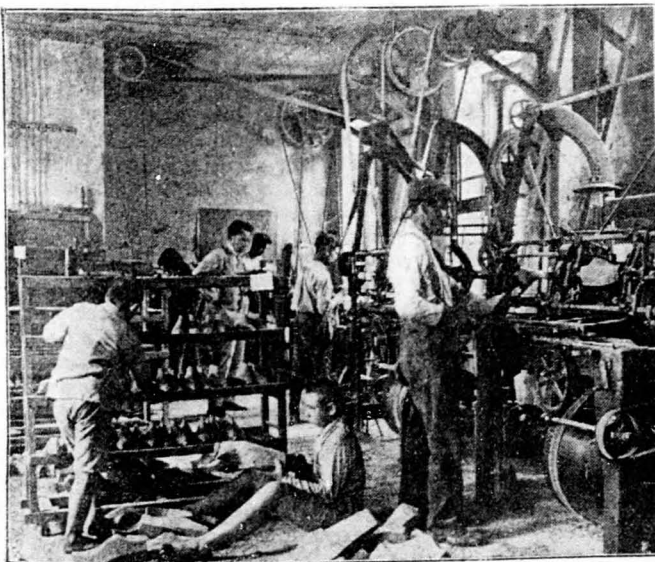
A rágalmak iskolája.

1918 októberében azért tudták tönkretenni az országot, mert a rágalmak sarával mindent befröcskendeztek és így a tekintélyeket teljesen lejáratták. Az üzleti életben és az izgatásban mindent megengedhetőnek tartottak; szabadon marhatta a lelkiismeretlenebb az igazabbat. De mihelyt valaki a köz szolgálatának szentelte — bármily önzetlenül is — erejét, idejét és tudását, minden firconc céltáblája és a rágalmazók prédájává lett. Bünné vált a közérdeket szolgálni, megbélyegzéssel egyenlővé tették a közéleti tevékenységet. A nyelvelők lettek a közvélemény vezetői, akiket a görögök demagógoknak neveztek. A legnépszerűbb újságíró az volt, aki piszkos tollával ártatlan családi szentélyekbe hatolt be és tisztességes emberek családi életét dülta

föl. S legjobban kapkodták azokat az újságokat, amelyek gyűlöletet hirdettek az állam és minden tekintély ellen. A nemzet erkölcsi javait lábballitorták és paradicsomot ígértek a fáradt és tájékozatlan tömegeknek, ha félrelökik a kormányzat éléről a nemzet legértékesebb, de nem szájhős fiait.

A görög állam akkor indult pusztulásnak, mikor a rágalmazók és nyelvelők kerekedtek felül. Az ezeréves Magyarország ugyancsak akkor bukott el, mikor a demagógok kerekedtek felül. Tehát keresztülestünk már mi is egy katasztrófán, melyet a rágalmazók zúdítottak hazánkra. A rémes világ nem is olyan régen volt. Talán még nem felejtettük el?!

Most újra munkába álltak az országrontók. Pénzzel és rágalommal, megszólással és izgatással próbálják megdönteni a tekintélyeket és a

Hadiárvák iskolája Vácott.

Batról: Kaptafát készítő műhely. — Jobbról: Nagy cipész- és szígytároműhely.

legfőbb tekintélyt — az államhatalmat. Sajtójuk úgy ír, mint 1918 októberében és a tekintélyeket épügy sárral dobálják, mint a katasztrófa hajnalán. Akik Kun Béla szovjetjében törvényhozók voltak, ma pökhendi módon vonják kérdőre az alkotmányos kormány minisztereit és kéjelegve rántják sárba a bírói tekintélyt.

Ha azt nem akarjuk, hogy új október jöjjön, akkor ne nézzük tétlenül ezt az új országrontást. A tisztogatást először a parlamentben kell kezdeni. A hárszabályokat meg kell változtatni, hogy a parlament ne lehessen a rágalmak iskolája. Aztán a bűnös sajtót kell megfékezni, hogy ne uszithasson rosszhiszemű kitalálásokkal. Vissza kell állítani a tekintélyeket, hogy erős legyen az állam. S amely szervezet szembeszáll az államhatalommal, azt könyörtelenül föl kell oszlatni és vezetőit lecsukadni. Rendet akar a magyar nép és a becület védelméért! A felforgatóknak nincs helye a békés társadalomban!

Budapest, július 28.

Saját fészünkben. Kánikulában nyolcórás ülést tart a nemzetgyűlés. Unalmas szónokok terjengős beszaporításait már csak öt-hat képviselő hallgatta s mindenki arra gondolt, hogy a fölhatalmazási javaslat csöndes obstrukciója végelgyengülésben szenved ki. Ekkor csapott be a magyar átok villánya a parlament unott ülésébe. Népgyűlésen személyes támadást intézett egyik képviselő a többi ellen, hogy állítólag részvénytulajdonosok kaptak kibocsátási áron. Egyszerre izzó lett a tisztelt Ház levegője s a baloldali mefisztók csukamódjára ficáncoltak örömlökben. Hungária — a gyászfátyolos Magyarország — sír fájdalomában, nemzetünk ezer sebből vérzik s a parlamentben magasra csapkodnak a botránykiáltások. Nem az elvek harca ez, mely tisztít és alkot, hanem a mérgezés tusája, mely az országnak mérhetetlenül árt. Ha történetek visszaélések bankok vagy egyesek, képviselők vagy tisztviselők részéről, ám kutassa ki és torolja meg a magyar bíróság. De ne örvendezjenek a törvényhozók, ha minél mélyebben turkálhatnak egymás vélt, vagy valódi szennyesében. Úgyis eleget meglátogattot bennünket a sors rossz nyavalyója. Elérte hazánkat a legnagyobb szegény ezer év után: a vörös rémuralom. A népek utolsója lettünk Európában. Itt az idő, hogy saját fészünkbe ne hordjunk szemetet, hanem iparkodjunk megbecsülést szerezni a világ előtt. Sokszor illetik olyan vádakkal egymást a képviselők, amelyeknek semmi alapja sincs. Hogy csak egy esetet említsünk, miért kellett Propper Samunak megrogalmazni Eckhardt Tibort, hogy a bécsi uzorásnak adott menedéket. Az ilyen sár csak arra való, hogy a balkáni országok színvonalára súlyoszen bennünket. Legyen hát vége a botrányhajszának és személyes útonállásoknak. A törvényhozás mutasson jó példát: dolgozzon mindenki a hazáért s mit rákentek a fölforgatók, mossuk le a gyalázatot.

Az orosz búza jelentkezik. Mindig azt hirdették, hogy a magyar mezőgazdaságot mindaddig nem fenyegeti válság, míg Oroszország talpra nem áll. S ez természetes is. A magyar mezőgazdaság külföldön verseny nélkül értékesítheti fölösleges termékeit, míg Oroszország a maga hatalmas termőterületeinek versenyével ott föl nem lép. Nyugodtan kényszerítettük tehát a gabonabevitelre szoruló államokat, hogy liszt alakjában vegyék át gabonafölslegün-

ket. Az idei termés azonban kétségtelenül nagyobb fölösleget hozott, mint az előző esztendőké termése. Több millió méterháza a többlet a múlt évvel szemben s ezenfelül a múlt évi készletmaradvány is kitesz egy-két millió méterházsát. Agrárius képviselők és kormányférfiak azt vetették föl, hogy a jó termés fölöslegének egy kis részét legalább gabonában vigyék ki, hogy idejekorán juthasson a külföldi piacra. Tudni kell ugyanis, hogy mi pár héttel előbb aratunk s ezt a pár heti időnyereséget a piacon nagyon ki tudnánk használni jobb külföldi árak elérésével. Hozzávetették, hogy — a belföldi árfelhajtás elkerülése végett, de meg azért is, hogy a kivitel haszna ne egyes közvetítőké legyen, hanem az államé — vigye ki az állam maga a fölösleg egy kis részét gabonában. Milliárdokat nyerne az állam ebből s pénzünk nem esne még tovább. E réven meg lenne haszna a fogyasztónak és termelőnek is, mert a termelő megkapná a belföldi árt s a fogyasztók nem szenvednének újabb drágaságot. Még tán bort is engedne be egyik-másik külföldi állam, ha kevés búzát kapna tőlünk. De sokan vannak, akik hallani sem akarnak erről az okos tervről. Ezek azt gondolják, messze az idő, mikor a magyar mezőgazdaságot baj fenyegetheti. A nagy malmok hasznát féltik, ha mindjárt lekésünk is a külföldi piacról. S közben megjelenik a híradás: az oroszok búzát kínálnak Ausztriának. Oroszország egyes vidékein szintén jó termés volt s ha másuttal ehínség van is, a szovjet hozza a búzát az osztrák piacra. Nem tudjuk, fölnyitja-e a szemét ez a gazdák ellenségeinek, vagy azt akarják, hogy egy éven belül a búzával is úgy járjunk, mint a borral?!

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A felhatalmazási javaslat tárgyalása során a nemzetgyűlésen több érdekes beszéd hangzott el. Daruváry Géza külügyminiszter a külpolitikai felszólalásokra válaszolva nyilatkozott Magyarország magatartásáról a szomszédos államokkal szemben. Ezek az országok a militarizmus vádját emelik ellenünk, pedig mi hiven teljesítettük a békeszerződés rendelkezéseit, a körülöttünk lévő államok azonban szemmel láthatólag még inkább növelik hadseregüket. Magyarország az összes vitás kérdésekben felajánlotta a tárgyalást, de Románia és Szerbia részéről eddig nem tapasztaltunk hajlandóságot tárgyalásra, Csehszággal pedig csak forgalmi és kereskedelmi egyezményeket kötöttünk. A nyugati nemzetekkel már sokkal könnyebb a megegyezés, mert ezekhez régi idő óta rokonszenv fűzi a magyar nemzetet.

Csongédy Gyula az elemi iskolai oktatás módosítását sürgette. Véleménye szerint nagyvárosi gyermek járhat tíz hónapig iskolába, de a falun és a pusztán csak nyolc hónapig tartson a tanítási idő. A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt a földművesmunkások érdekében szigorúbban kell végrehajtani. Czettler Jenő az állami hiteltől független gazdasági értékmérőt ajánlott, hiszen már a törvényjavaslatokban is búzávaluta foglalja el a hanyatló pénz helyét. A hitelt mindenki számára egyformán valorizálva adja ki a Jegyintézet. Förster Elek a borterelési adó megszüntetését kívánta, a búzaadó helyett boradókulcsot létesítsenek.

Ulain Ferenc viharos botrányt okozott a nemzetgyűlésen, mert a ceglédi beszédében képviselőtársait általánosságban gyanúsította, hogy a Hitelbanktól és a Kereskedelmi Banktól ajándékrészvényeket fogadtak el és tetemes nyereséghez jutottak. Nagy Emil igazságügyminiszter felszólította Ulain Ferencet, hogy nevezze meg azokat a képviselőket, akikre célzott. Ulain ezzel adós maradt és a Ház elnöke a nemzetgyűlés többségének a határozatához képest Ulain ügyét áttette az igazságügyi bizottsághoz. Az igazságügyi bizottság azt javasolta a Háznak, hogy a nemzetgyűlés adjon

felhatalmazást a bűnvádi eljárás megindítására Ulain Ferenc képviselő ellen rágalmazás címén.

A minisztertanács a maga részéről felhatalmazta Nagy Emil dr. igazságügyminisztert, hogy Ulain ellen a büntető eljárást megindítsa.

A kormány elhatározta, hogy a termésköltséget az idén őszt formájában értekezítik. A mezőgazdasági hitel rendezést rendkívüli minisztertanácson tárgyalják meg. A közalkalmazottak visszamenőleg július elsejétől kezdve kapják meg a felemelt fizetést.

+MEZŐGAZDASÁG+

A tengeri termeléséről.

Irta: Villax Ödön.

I.

Tekintettel arra, hogy a búza után a tengeri a legfontosabb gazdasági növényünk, azért szükségesnek találok, hogy kissé részletesebben emlékezzünk meg róla. Hogy pedig az elmondottakat minél szemléletesebbé is tegyem, pár rajzot is készítettem, melyben párhuzamba állítom a jó és hibás tengeritermelés előnyeit, illetve hátrányait.

Legelsősorban a talajelőkészítésre és trágyázásra fogok rátérni, utána a tengeri ápolása s végül pedig a cső, illetve a tengerivetőmag kiválasztásáról fogok szólni.

Természetesen nem célolok, hogy egy részletes tengeritermelési értekezést írjak, csupán azokat a legfontosabb mozzanatokot fogom említeni, hol a gazdák a legtöbb hibát követik el.

Sajnos, még ma is nagyon sok oly gazdaság van, hol a tengerit csak egyszeri tavaszi szántásba vetik, aminek nagy hátrányai az egyenlőtlen kelés, kevés nedvesség stb. Vegyük szabályul a tengerinél, hogy ősszel minél mélyebben szántunk alája, annál jobb. Őszi szántáskor a tél fagyva a földet jól elmálassza, szép apró, úgynevezett morzsalékos lesz a talaj s tavasszal a rendszerint télen át kihordott trágyát szántjuk alá s ilyenkor vetés előtt elegendő lesz egy jó fogas. Az őszi szántás a tél nedvességét jól magába veszi s így nem fog a tengeri oly sokat szenvedni a szárazságtól, de ami a legfontosabb, mint már említettem, egyforma mélyen oly talajba tudjuk a kukoricaszemet hozni, hogy mindenünnen apró talajmorzsák körül tudják venni s így a csirázás is hamarosan megkezdődik. Míg ellenben egyszeri tavaszi szántásnál az eke oly nagy darabokat szakít fel, hogy fogással vagy éppen nem, vagy igen nehezen tudjuk a megfelelő talajt előkészíteni.

Ennek hátránya aztán az, hogy a talajban nagyobb rögök, a rögök közt pedig üregek keletkeznek, s ha pl. ép ily üregbe kerülne vetéskor a tengeri, biz az soká kelne ki. Épen az üregek és rögök miatt nem tudjuk tengerinket egyforma mélyen elvetni, tehát egyenlőtlen, hézagos vetésünk lesz. S ha ki is kel, a fiatal tengerinövényke gyökérzete, a rögök miatt nem tud jól fejlődni, nem tudja a gyökereit elég mélyen leereszteni, kénytelen a talaj felsőbb rétegeiből táplalkozni s így a legkisebb szárazságot is hamar megérzi, míg a jó mélyen megművelt őszi szántásba vetett tengeri a gyökereit mélyebbre ereszti s így a talaj felsőbb része sokszor már egészen kiszáradt, de azért ez azt meg sem érzi.

Az I. számú kép a tavaszi szántásba rögös földbe, a II. számú kép pedig a mélyen megművelt őszi szántásba vetett tengerit mutatja be. Mindkét tengerit egidőben vetetem s így nézett ki a két tengeri május végén.

A tengeri azok közé a növények közé tartozik, melyek alá minél bővebben trágyázunk, annál jobban teremnek, természetesen okszerű talajművelés és ápolás mellett. Azonban épen már a trágyázásnál követi el a legtöbb gazda a hibát. Ne ezertesen nem trágyáz egyenletesen, a kocsirol csak úgy össze-vissza szórja ki a trágyát s aztán egyik helyre túlsok, másik helyre viszont semmi sem kerül. Az ily

trágyának az alászántása is nehéz, sok trágya a felszínen marad s ha épen eszébe jut a szántónak, hát néha-néha belehúzza a barázdába egy nagyobb trágyacsomót. Az ily hibás trágyaelosztásnak az eredménye azután az, hogy a tövek egyike már a címerét hányja, a másik még 4-5 levelel van. Az érés egyenetlen lesz, az elmaradt tövek csövei az őszi fagyok beállta előtt nem tudnak beérni s végül is a termés kevesebb lesz.

A III-ik számú rajzom a hibás teregetésből származó egyenetlen fejlődést mutatja be. Az első tőhöz kevés trágya, a másodikhoz túlsok, a harmadikhoz semmi s végül a negyediknél csaknem a talaj felszínére került a trágya, amiből bizony ezen tövek édeskevés jut. A IV. számú képnél a trágya egyenletesen lett elterelve és alászántva, minek az előnye a jó és biztos egyforma fejlődés, idejében való beérés s az utána rendszerint következő gabonában sem lesznek buja foltok, ami ugyancsak az egyenetlen érés, esetleg megdőlés miatt lenne baj.

A vetésnél még egy fontos dolog, hogy egyforma távolságra vessük tengerinket 40-80-100 cm. növény- és sortávolságra. Ma már csaknem minden gazdának van vetőgépe. Vetheti vetőgéppel is és később egezi, de fészekbe

Miniszterek Cegléden.

1. Nagy Emil igazságügyi, 2. Vass József népjóléti miniszterek
3. Pálfiy Dániel a ceglédi kerület kisgazdapárti képviselőjelöltje

is. Ha a talajt ősszel megszántotta, akkor megfelelő fogással oly simára tudja tenni a talaj felületét (ritkán a gerrel), hogy a vetőgép csoroszlyáit a megfelelő távolságra beállítva hosszában és keresztben megvonalazza a földet és a keresztelési pontokra egy kapával odavág és anélkül, hogy a földet a fészektől kihúzná, csak épen egy kis nyílást csinál és ezen nyílásba potyogtat bele 4-5 magot s aztán, a föld nedvességi állapota szerint, erősebben, vagy gyengébben rátipor. E rátiprás azért szükséges, hogy a földet odanyomjuk a maghoz s így előbb indul az csirázásnak. Az előre való fészekcsinálással kiszártjuk a talajt.

(Folytatjuk.)

A legerősebb trágya.

Irta: Frank András földműves (Szatymaz).

Azt hiszem, sokan tudják, hogy az árnyékszéktrágya a legerősebb, leghatékonyabb a trágyák között. Mégis a legtöbb földműves a póceggödör tartalmát az árnyékszék mellett eltemeti, ahelyett, hogy az aratás után földjeit, kertjét erősítené vele és így nem engedné kihasználatlanul veszni. Az ilyenek nem gondolnak azzal, hogy milyen drága kincset semmisítenek meg, melyet az éhezõ föld koplal meg. Hogy milyen drága kincs semmisül meg az ilyen eljárással, azt igazolja a következő példa, mely náunk történt: Történetesen 20 évvel ezelőtt öröklöttünk egy tag homokföldet.

A föld oly sovány volt, hogy sokat mondok, ha termett kat. holdanként 3 mm. rozst, mert mint kezdő «marokverő», gyerekéssel örültem, hogy játszva haladok a kasza után. Körülbelül 15—20 lépésre tudtam egy markot összeszedni. Tehát nem tévedek számításommal. Mi a trágyafedezetünket a szegedi gyeptérről szoktuk pótolni, mely tanyánktól 10 km. távolra van. Itt vásárolunk árnyékszéktrágyát és ezt hordjuk távoli földjeinkre. Egy k. holdra 16 m³-i hordunk három évenként, mely árával és a szállítással 9 mm. rozsa kerül gazdaságunknak. E költségből tehát egy holdra három mm. esik. Most ugyanazon föld három mm. rozsa helyett — legalacsonyabban számítva is — 12 mm. rozst terem. Tehát láthatjuk, hogy a trágyázás útján 9 mm.-val több termett. Ha ebből a trágyázási költség fejében 3 mm.-t ki is vonunk, marad 6 mm., amit majdnem tiszta jövedelemnek lehet számítani, mert letakarítása alig vesz több munkát igénybe, mint a silányabbé. Jól mondja a példabeszéd: «Egy marok trágyából két marok búza lesz». Tehát ragadjunk meg minden alkalmat földünk megjavítására; ne irtózzunk az árnyékszéktrágyától se, mert azt hiszem, hogy a nincstelenség még bűzősebb. Bölcsen írja Grabner Emil a «Vasárnap» ezidei 21. számában: «Ha igazán szeretnénk a földet, másként bánánk vele».

Tarlóbuktatás. Talajművelésünk két sarkalatos hibája: az ősi szántásnak és a tarlóbuktatásnak elhanyagolása. Hány szántóföldet látni, melyen még februárban is érintetlen a mult évi tarló! Időszerűségénél fogva most csak az aratók körök foglalkozunk, melyet a tarlóbuktatás elhanyagolása okoz a gazdának. A gabona-földek összetörmődött talajából a nedvesség gyorsan felhúzódik a talaj felszínére, honnan azután elpárolog. Az elpárolgást megakadályozhatjuk úgy, ha a felszínét megszántjuk, megboronáljuk, egyszóval: porhanyóvá tesszük. A kellő nedvességet tartalmazó, ki nem száradt talajban majd az őszeik alá könnyen lehet porhanyó, megfelelő magágyat készíteni, a tarlóbuktatás egyúttal legjobb és legolcsóbb módszere a gyomirtásnak is. A gabona-földön sok gyomnövény hoz magot, melyek az aratás idejére már a talaj felszínére hullanak. Ha itt háborítatlanul hagyjuk őket, akkor csak a jövő évi vetésszántáskor kerülnek a talajba s ott a vetőmaggal egyidőben csíráznak, a kultúrnövényvel együtt fejlődnek s ezt gyomosítják. Tarlóbuktatás esetén azonban még azon nyáron kicsiráznak a gyomok és a legközelebbi szántás alkalmával biztosan megsemmisülnek. A csapadékból is több szívárog a talajba, ha annak felülete nem tömődött és síma, hanem meg van porhanyítva. Mindezen okoknál fogva a legtöbb jól kezelt gazdaságban az elv az, hogy a tarlóbuktatás az arató mögött haladjon. Sok helyen még a kepék a gabonaföldön állanak és máris le van szántva a kepék köze. A tarlóbuktatásra a 2-es, 3-as ekék, a tárcsás boronák vagy a kultivátorok a legmegfelelőbb eszközök. A tarlón levő magvak és gyomok jó legelőt szolgáltatnak; iparkodjunk ezeket 1—2 napon belül sertésekkel, libákkal, juhokkal értékesíteni, mikor is még a tarlóbuktatás nem készt el, viszont az értékes tarlólegelőnek is hasznát vettük.

A gabona forgatása. Ha a gabona még nem teljesen száraz, vagy akkor, ha a mag csírájának lélekzése folytán a gabona felmelegszik, akkor a dohosodás könnyen bekövetkezik. Ennek megakadályozására hűvös, száraz helyiségbe (magtár) vigyük a friss gabonát, vékony rétegekbe terítsük el s forgassuk annál gyakrabban, minél nedvesebb és melegbb a gabonahalom.

Fésűs birkák takarmányozása. A gyapjúkereskedelemben most tudvalevőleg a 7—8 cm. magasságú, erős, nem egykönnyen szakadó, nem túlgöndörödő, hanem inkább síma lefutású gyapjúnak, az ú. n. «fésűsgyapjú»-nak van legnagyobb kereslete. Mint-hogy az ilyen hazai fésűsgyapjas juhok már a kiscgazdák tanyáin is előfordulnak, leirunk egy mintaszerű fésűs juhtenyésztésben dívő takarmányozást. A bárányok 12—15 hétig szoptanak, de 3 hetes koruktól kezdve az anyatejen kívül szemes zabot és igen finom lucernaszénát is adnak nekik. Minthogy az elválasztás május havára esik, a választott bárány legelőre megy és itt — minden takarmánypótlék nélkül — jól fejlődik. A 6—12 hónapos totykok nyáron legelőn, majd télen lucernaszénával táplálkoznak. Az anyák nyáron legelőből is megélnék, de télen — mikor magasan vemhesek vagy szoptatnak — felerészben szénával, felerészben tavaszi szalmával lakhatnak jól, de emellett fejénként kb. 10 deka abrakban is van részük. A kosok nyáron jó legelőből táplálkoznak, télen szénát és tavaszi szalmát kapnak. A hágtás ideje alatt minden kos fél kg. zabot kap pótléku.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Mi a címe egy budapesti növényteni intézetnek? (É. P.) — **Felelet.** A Magyar Királyi Növény-élet és Körtani Állomás címe: Budapest, II., Debrői-út 15.

Kérdés. A keszthelyi gazdasági akadémiára való felvételhez minő képesség szükséges? (D. I.) — **Felelet.** A gazdasági akadémiára való felvételhez középiskolai érettségi szükséges.

Kérdés. Széna- és szalma kiviteli engedélyért melyik miniszteriumhoz kell folyamodni? (F. I.) — **Felelet.** A széna- és szalma kiviteli engedélyezésért a földművelésügyi miniszteriumhoz kell fordulni, Budapest, V., Országház-tér.

Kérdés. Kútjainkban különböző férgek vannak, irtásuk elleni védekezésről hol kaphatnék felvilágosítást? (B. J.) — **Felelet.** Tessék a Magyar Királyi Rovartani Állomáshoz fordulni, Budapest, II., Kitalibel Pál-utca 3., ahol készséggel adnak az érdeklődőknek felvilágosítást.

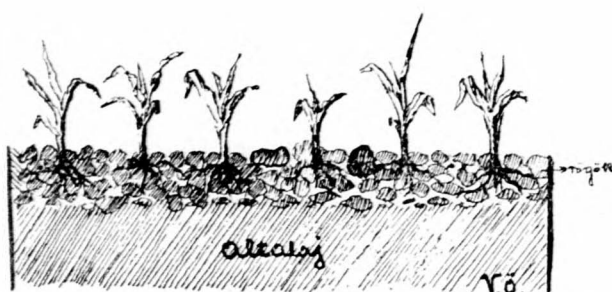
Kérdés. A tyúk különböző férgel ellen hol kaphatnék népies nyelven írt útmutatást? (N. P. I.) — **Felelet.** A B. J. alatti kérdésekre vonatkozó felelet erre a kérdésre is vonatkozik.

Kérdés. Belga óriási nyúl hol szerezhető be? (B. N.) — **Felelet.** Belga óriási nyúl beszerezhető a «Nyúltenyésztő» telepen, Csillaghegyen (Budapest mellett).

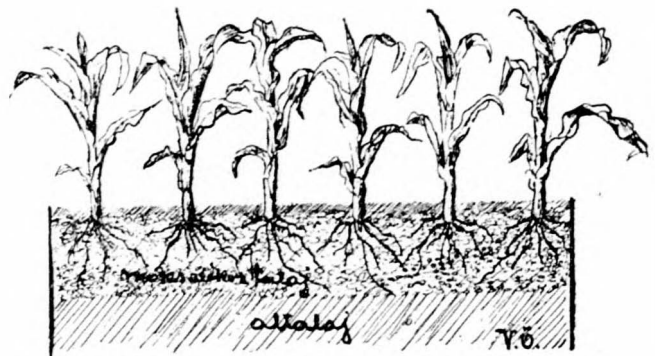
Kérdés. Belga és muraközi tenyésztovak hol szerezhetők be? (Dombegházi előfizető) — **Felelet.** Belgiumból importált tenyésztet van Hoyos Miksa gróf uradalmában (Németlad, Somogy-megye). Muraközi lovak beszerezhetők a nagykanizsai vásárokon.

Kérdés. A vásárolt akácfacsemeték között egy oly fa került hozzánk, amelyet még nem láttam. Hol tudnám megállapíttatni nevét? (É. P.) — **Felelet.** Legegyszerűbben megtudhatja a kérdéses fának a nevét, ha megmutatja a hódmezővásárhelyi erdőfelügyelőségnek, vagy erdőgondnokságnak, akik készséggel fogják felvilágosítani adni.

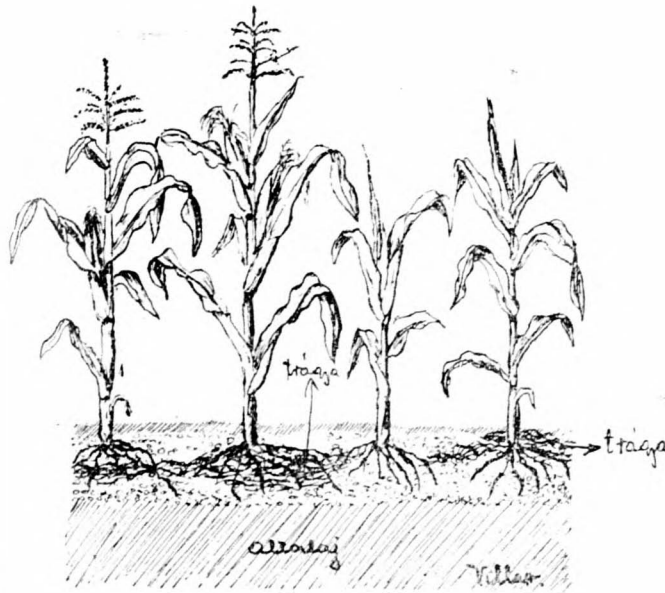
Minden magyar ember *Amor* bajuszpedrőt használ. Gyár: Pán Laboratórium IV., Régi posta-utca 2. sz. Budapest.

I. ábra. Rögös földbe vetett tengeri.

II. ábra. Mélyen művelt földbe vetett tengeri.

III. ábra. Hibás trágyateregetés.

IV. ábra. Egyenletes trágyateregetés.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Az állam egy millió korona előleget ad a gabonáját eladó gazdának.

A közéletmezőügyi miniszter a közellátásra szükséges gabonamennyiséget közvetlenül a termelőktől akarja összehárolni. A miniszter leiratot intézett a gazdákhöz, amely szerint felhatalmazza a Futurát, hogy minden termelőnek, aki búzafesleget az állam részére rendes tőzsdei áron leköti és az így lekötött búzamennyiségnek legalább egynegyedét szeptember 15-ig, egynegyedét november végéig és végül utolsó negyedét április hó végéig leszállítja, egymillió korona előleget adjon a mindenkori jegyintézeti kamatok felszámítása mellett. Ezenkívül az eladó szabad választása szerint fizetik a mindenkori szállítás napján érvényes tőzsdei árat, vagy pedig az egyes részletmennyiségek leszállítására megállapított határidő utolsó napjának átlagos piaci árát. Ha tehát az eladó szeptember hónapjában leszállítandó egynegyed részét már augusztus 14-én leszállítja, akkor kívánhatja vagy az augusztus 14-iki piaci ár megtérítését, vagy az augusztus hó 15-én ebben az ügyben tett nyilatkozata szerint a szeptember havi átlagárát. A termelő feljogosíthatja a Futurát, hogy az általa már leszállított gabona ellenértékéből a földadóját a termelő által megjelölt helyen és részletekben lefizethesse.

A hegyaljai szőlősgazdák értekezlete.

A hegyaljai szőlősgazdák Bodrogkeresztúron értekezletet tartottak a Hegyalját fenyegető válság elhárításának módzatairól. A tokajhegyaljai bortermés az idén a közepesen jóval többet ígér. Az utolsó napokban azonban kétféle veszedelem támadta meg a szőlőket, a hűtés és a peronospora. Egyes helyeken a veszedelem máris harminc-negyven százalékos kárt okozott. Ennek dacára 120–130 ezer hektoliter bort várnak az idei termésből és holdanként tizenöt hektoliteres átlagtermést jósolnak. A múlt esztendőben szüretelt százezer hektoliter borknak nyolcvan százaléka még a gazdák kezén van. Az értekezletet Thuránszky László főispán nyitotta meg, majd Széchenyi-Wolkenstein grófnő azt ajánlotta, hogy a hegyaljai gazdák térjenek át a gyümölcsstermelésre. Nagy Emil igazságügyminiszter megjegyezte, hogy a minisztertanácson jelentést fog tenni a Hegyalja szomorú helyzetéről. A tanácskozás végén javaslatot fogadtak el, amelyet a földművelésügyi miniszterhez fognak felterjesztetni. A felirat szerint kéri, hogy a gazdák tulajdonában levő borok előtt az állam nyitassa meg a külföldi vámorompókat. Miután a tokaji bor valutaszerezésre alkalmas, a termelők arra kéri a minisztert, hogy az egész Hegyalja idej börttermését vegye át az állam. Ne adjon termelési hitelt, hanem vegye meg a mustot, kezelje azt az állami intézetekben és adja el mint sajátját. A feliratban tiltakoznak a bor édesítése ellen, melyet a bortörvény megenged.

A kishaszonbérleteket addig hosszabbítják, míg a községben a földbirtokreform végrehajtása befejezést nyert.

A kormány rendeletet adott ki, amely szerint a kishaszonbérletek, részes művelések és legelőterületek — nem miként eddig történt, egy további gazdasági évre — hanem azon gazdasági év végéig hosszabbíthatnak meg, amelyben a földbirtokreform az illető községben végrehajtott. A rendelet az e kérdésben fennálló jogszabályokat még annyiban egészíti ki, hogy a kishaszonbérletek, részes művelések és legelőterületek ügyében hozott határozatok végrehajtása iránti intézkedést a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága, illetve az Országos Földbirtokrendező Bizottság hatáskörébe utalja.

Állami erdei facsemeték kiosztása.

A földművelésügyi miniszter az állami erdei facsemetékterületekből az 1923. év őszén és az 1924. év tavaszán az állami szükségleteken felül fennmaradó facsemetefeléseket a gazdák között fogja kiosztani. A földművelésügyi kormány az engedélyezést különböző feltételekhez köti. Es pedig a hatóságilag már véglegesen kijelölt mindazon kopár, vízmosásos vagy futóhomokos területekre, amelyekről a kopárjavítási tervek jóváhagyást nyertek, a szükséges facsemeték olyan feltétel mellett adtnak ki, amint azt a birtokosok részére a jóváhagyott kopárjavítási tervek kilitásba helyezték. A hatóságilag még ki nem jelölt, de közgazdasági érdekből befásítandó kopár, vízmosásos és futóhomokos területekre, valamint kisebb birtokosok önkéntes elhatározásából az Alföldön tervbe vett erdőtelepítések céljaira igényelt facsemeték kivételesen és csak teljesen indokolt esetben a termelési költségek elengedésével szolgáltatnak ki és a csemetékterben csomagolatlanul átveve ingyen, vasuti szállítás esetén pedig a tényleg felmerülő csomagolási és a felvevő vasuti állomásig való fuvarozási költségek megtérítése ellenében fognak kiadni. A hatóságilag még ki nem jelölt, de közigazgatási érdekből befásítandó kopár területekre, valamint azon alföldi erdőtelepítésekhez és fasításokhoz, amelyeket módosabb birtokosok túlságosan anyagi megterhelés nélkül saját költségükön elvégezhetnek, úgyszintén az állami kezelésbe vett és állami kezelés alatt nem álló erdőterületek vágásainak és tisztásainak beerdősítésére és egyéb fasítási célokra szükségelt erdei facsemeték a megállapított termelési költségeknek és ezenkívül a tényleg felmerülő csomagolási és szállítási költségeknek megtérítése ellenében lesznek kiszolgáltathatók. A facsemeték adományozását 20 koronás bélyeggel ellátott és az 1923. év őszi erdőfásításhoz kért csemetékkel illetőleg legkésőbb 1923. évi július hó végéig, az 1924. év tavaszi ültetésekhez kéréket illetőleg pedig legkésőbb 1923. évi október hó végéig, közvetlenül az ültetés helyére illetékes kir. erdőfelügyelőséghez benyújtandó folyamodványban kell kérni.

Kalocsán megalakult a Földmunkás Vállalkozó Szövetkezet.

A csongrádi, szentesi, jászárokszállási és kiskundorozsmai Földmunkás Vállalkozó Szövetkezet után Szabóky Jenő nemzetgyűlési képviselő kezdeményezésére az elmúlt vasárnap megalakult Kalocsán is a Földmunkás Vállalkozó Szövetkezet. Az alakuló közgyűlésen résztvett Steuer György államtitkár és lelkes beszéd keretében ismertette a szövetkezet célját. A megjelent munkások közül körülbelül százan nyomban beiratkoztak.

Gazdasági főtanácsosi és tanácsosi kinevezések.

A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemeik elismerésül *Batta Sándornak*, a mezőhegyesi ménesbirtok vezetésével megbízott jószágigazgatónak, *Juhász Árpád* és *Bánvárti Sándor* gazdasági akadémiai rendes tanároknak, *Platthy Mihálynak*, az abauj-tornavármegyei gazdasági egyesület elnökének, *Dozzy Pál* és jószáshelyi *Purgly János* földbirtokosoknak, *Csikvándi Ernő* nagybirtóknak és *Eiek Gyulának*, a Magyar Ostermelő Részvénytársaság vezérigazgatójának a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet, továbbá *Bertsch Ottó* gazdasági tanárnak *Herkely József* uradalmi intézőnek, *Kardos János* földbirtokosnak, *Harth Gusztáv* arnóthi lakosnak és *Bartha Imrének*, a Selcta Magtermelő Részvénytársaság vezérigazgatójának pedig a magyar királyi gazdasági tanácsosi címet adományozta.

Halvalufa.

A *Csongrád-Szegedi Tiszai Halászati Társulat* évi rendes közgyűlésén az 1920-22. évi hasznabérek megállapításánál olyan határozatot hoztak, hogy tekintettel a pénzvárláerojének a változására, haldézsma ellenében fogják a társulati birtokot bérbeadni. A halvalufát holdankint három kilogramm halban, illetve a tiszai hal szegedi piaci árában állapították meg. Jelenleg a társulat 3160 katasztrális hold folyómenti földet ad ki bérbe, amiért 9480 kilogramm halhaszonbér bevételt számlának. Ehatározatuk egyúttal, hogy a hasznabérből befolyó összeg öt százalékát tőkésítik és alapot teremtenek olyan halfiasztó telepek létesítésére, amelyekre mulhatatlanul szükség van a tiszai halállomány fokozatos csökkenése miatt. A halfiasztó telepek részére a tiszai holt-kanyarulatokat rendezik be a lehető legrövidebb időn belül.

A szeszkeret megállapítása.

A mezőgazdasági és ipari szesztermelő érdekeltségek a szeszkeret megállapítása körül éles harcot folytatnak. A pénzügyminisztériumban az elmúlt héten *Kállay Tibor* dr. pénzügyminiszter elnöklésével értekezlet volt, amelyen megjelennek az összes mezőgazdasági és ipari szeszgyárak képviselői. A mezőgazdasági szeszgyárak képviselőitében *Hoyos Miksa* gróf kérte a pénzügyminisztertől, hogy az ipari szeszgyáraktól vonja meg a termelés lehetőségét és azt a mezőgazdasági szeszgyárak részére biztosítsa. Ezzel szemben *Fellner Henrik* az ipari szeszgyárak képviselőitében azt hangoztatta, hogy az ország egyetemes közgazdasági érdekének szempontjából helytelen, ha az ipari szeszgyárakat megfosztják a termelés folytatásától. Az értekezleten döntést nem hoztak, a tárgyalásokat folytatni fogják.

A zsákfoglalom szabályozása.

A közlekedésügyi miniszter a hatóságilag kiutalt örményekkel megtöltött, átvett zsákok forgalmának szabályozására rendeletet bocsátott ki. Eszerint a zsákokat az örmény kiszolgáltatója kölesőnadni tartozik, az átvévo azonban a zsákot a zsák tulajdonosával egyetértően megállapított árban meg is veheti.

A kincstári szeszadási árrészesedés felemelése.

A kormány a kincstári szeszadási árrészesedést ismét szabályozta. Ezek szerint, ha a fogyasztási adó alá eső szesz megadózza kerül forgalomba, úgy hektoliterfokonként 776 korona 70 fillér adó és árrészesedés fizetendő be az állampénztárba. A termelési adó alá eső szeszföldök a szeszadón kívül hektoliterfokonként 775 koronát kötelesek ezenkívül az állampénztárnak árrészesedés fejében befizetni. A már szabadforgalomban lévő mindennemű égetett szesz folyadék után, amelyek 1923. év július 25. napján bárkinél készletben vannak, kincstári pótrészesedés fejében a tulajdonos 175 koronát tartozik fizetni. A pótrészesedés alól a rendelet szerint mentes az a szesz, mely a hatályban levő törvényes rendelkezések szerint adómentes.

Debrecenben gazdasági középtokú iskolát állítanak fel.

A gazdatársadalom az ország népességének hatvan százalékát teszi és mégsem rendelkezik olyan iskolatípussal, mely középfokon a gazdatársadalom gyermekeinek a nevelését ellássa. Debrecen város érzi a gazdasági középfokú iskola létesítésének szükségességét, mert az ismétlődő iskola nem felel meg manapság a lakosság igényeinek. Mivel pedig gazdasági középfokú iskolánk nincs, a birtokosok gyermekeit a gimnáziumban, reál- és kereskedelmi iskolában helyezkednek el és a hazai föld nagy kárára lateiner, hivatalnok lesz belőlük, ahelyett, hogy megfelelő kiképzés után birtokukra gazdálkodni mennének. Debrecennek nagy szüksége van tehát olyan középfokú iskolára, mely a város és nagy környéke gazdaközönségének gyermekeit az általános műveltség mellett ellássa mindazon gazdasági szakismeretekkel, melyek szükségesek ahhoz, hogy az örökségül reájuk szálló birtokot okserűen kezelni tudják. A város tehát feliratilag kérte a vallás- és közoktatásügyi, valamint a földművelésügyi minisztert, hogy az első gazdasági középfokú iskolát Debrecenben állítsa fel.

Megalakult a tiszántúli méhészek szövetekeze.

Karcagon a környékbeli méhészegyesületek bevonásával kerületi méhészgyűlés volt, amelyen *Gaál Imre* debreceni méhészeti felügyelő a ga-dákat méhészeti szervezetbe való tömörülésre hívta fel. Részletesen ismertette a szervezetet előnyeit, felhívta az egyes egyesületeket, hogy gondoskodjanak arról, hogy az egyes községekben minél több mézelőfat állítsanak, majd megemlítette, hogy a földbirtokreform során minden méhészegyesület legalább három hold földet igényelhet. A kerületi gyűlés a méhészeti felügyelő java-latát magáé-á téve, egyhangú határozattal kimondta a tiszántúli méhészek szövetekezetének megalakítását.

Egy svájci bika ára egy vagon búza.

A *Debreceni Gazdasági Egyesület* legutóbb választmányi ülésen tárgyalta azt az ajánlatot, amelyet az egyesületnek tettek svájci tenyészbikák behozatala tárgyában. Az ajánlat szerint egy svájci tenyészbikának az ára körülbelül egy vagon búza lenne. A debreceni gazdák túlmagasnak találják az ajánlott árakat, különben is véleményük szerint a svájci bika nem való a Hortobágyra. Köszönettel vették a város közönségének tízezer koronás alapítványát, mellyel a mezőgazdasági oktatásban leginkább kivált két tanyai elemi iskolai tanítót kíván az egyesület jutalmazni. Tudomásul vették a közgyűlés ama rendelkezését, mely egy bika-telep létesítését, fejlesztését céljából a Kisalomb-zugot holdankint 65 kgr. búzáért 12 évre odaadja egy, a gazdákól alakult tenyészítő szövetekezetnek.

Lókiivitei vásár a fővárosban.

A földművelésügyi minisztérium július 21-én és 22-én Budapestben, a Tatter-allban kivitei lóvásárt rendezett az Országos Tenyész- és Haszonállat Vásártelep, valamint a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara közreműködésével. Az első napon 800 darab lovat hajtottak fel. A jobbminőségű, *hidegvérű lovak* páronként 4 800 000 - 5 000 000 koronába kerültek. A *félvér magyar lovak*, jobbminőségűk 3-4 millió koronáért cseréltek gazdát. A gyengeminőségű, *hideg és félvérlovak* ára 7-800 000 korona. A lovak nagyrészt a Tiszántúlról és a Dunántúlról hozták fel. A vásár lanyha, nagyon kevés ló talál új gazdát, mert hiányoznak az idegen, jóvalutájú országbeli kereskedők, nem jelent meg sem Olaszország, sem Svájc és csak német és cseh kereskedők vásároltak.

Kétszáz ezer méhcsalád van az országban.

A földművelésügyi minisztérium 1914-ben állította össze Magyarország méztermelési statisztikáját. Eszerint 12 278 faluban 667 986 méhcsalád volt. Minden méhcsalád naponta 7-10, sőt 50 kilogramm mézet termelt. 1914-ben a méztermelés 47 808 és a viasztermelés 2454 métermázsa volt 303 millió aranykorona értékben. Csonkamagyarországon jelenleg 200 000 méhcsalád van 10 millió aranykorona (12 milliárd papirkorona) értékben és a méz- és viasztermelést 2-3 milliárd koronára becsülik.

Sréter István volt honvédelmi miniszter altábornagy lett. A nemzeti újjászülés kormányainak egyik kiváló tagja, *vitész szandai Sréter István* volt honvédelmi miniszter legutóbb altábornaggyá lépett elő. A kormányzó ő főméltósága figyelme minden tekintetben nagyszerű katonát ért.

Uj vitézi telekadományozások. A kormányzó ő főméltósága a Vitézi Rend Főszéktartóságának a minisztereinek által előterjesztett javaslatára az alatt felsorolt egyéneknek adományozott vitézi telkeket: *Vitéz Rátvay Imre* ezredesnek 90 katasztrális holdat és 489 négyszögölet; *vitéz Máthé Gyula* volt tartalékos hadnagynak 59 katasztrális holdat és 1111 négyszögölet; *vitéz Orbán Sándor* hivatásos tiszthelyettesnek 15 katasztrális holdat; *vitéz Hegyi András* volt népfőlkelő szakaszvezető, földművesnek 15 katasztrális holdat; *vitéz Dósa János* hivatásos tiszthelyettesnek 30 katasztrális holdat; *vitéz Szabó András* hivatásos tiszthelyettesnek 15 katasztrális holdat; *vitéz Csapó Mihály* hivatásos tiszthelyettesnek 14 katasztrális holdat és 15 négyszögölet; *vitéz Molnár Márton* hivatásos tiszthelyettesnek 14 katasztrális holdat és 14 négyszögölet; *vitéz Török Mihály* volt tartalékos szakaszvezető, földművesnek 14 katasztrális holdat és 15 négyszögölet; *vitéz Varga Sándor* hivatásos tiszthelyettesnek 14 katasztrális holdat és 14 négyszögölet; *vitéz Puskás József* hivatásos tiszthelyettesnek 15 katasztrális holdat.

A dunántúli evangélikus egyházkerület új felügyelője. A dunántúli evangélikus egyházkerület felügyelői állására, amely Berzsényi dr. lemondásával üresedett meg, a szavazásra jogosult gyűlekezetek és iskolák néhány szavazat kivételével egyhangúlag *Mesterházy Ernő* dr. nagygeresdi földbirtokost választották meg.

Falufejlesztési és gazdasági kiállítás Győrben. Az ötvenedik jubiláris *falufejlesztési és népművelődési kiállítás* augusztus végén és szeptember elején Győrben hatalmas méretek közt fog lefolyni. A megye és a város vezetőemberei, szakintézményei, köztük a vármegyei gazdasági egylet, a mezőgazdasági, az ipar- és kereskedelmi kamara, a MANSz fiókja, az iparostület, kertész-zövegetés, méhészegylet stb. szervezik a tizenöt fő- és alcsoportot (házi- ipar, mezőgazdaság, kertészet, méhészet, kézmű- és gyáripár, építészet, egészségügy, közművelődés stb.). Ezek anyaga a vasútállomás melletti városi parkban s a *leánygimnázium hatalmas épületében* nyer elhelyezést. Kapcsolatosan *többtermelési kongresszus*, átalvásár, kocsiverseny, kerületi kertészgyűlés, dalosverseny is lesz. Győr hatalmasan kifejlődött mezőgazdasági gyáripára ez alkalommal mutatkozik be, de több fővárosi gyár szintén bejelentette már részvételét a kiállítási irodánál (Győr, megyeház) vagy a Falu-Szövetségénél (Budapest, Vas utca 19. sz.).

Megkezdődött az ötvenezer koronás államjegyek kibocsátása. A hivatalos lap egyik multheti száma tudatja, hogy a magyar királyi állami jegyintézet július 16-tól kezdődőleg bocsátja ki az *ötvenezerkoronás államjegyeket*. Ezzel az értesítéssel kapcsolatban a *Budapesti Közlöny* közelebbről is meghatározza az ötvenezerkoronás bankkötet külsejét. Az ötvenezerkoronásokat 1923. május elsejéről *keltezték*, színezésük piros és zöld, nagyságuk egyik méretben százöt, a másikban százhatvanöt milliméter. A bankjegy női fejvel és a koronás magyar országcimerral van ellátva. A baloldalon nagy E-betű és a sorozatszám, a jobboldalon a folyószám látható cinóberenvörös színben. A hátoldal háromféle nyomással van kiállítva, az alapnyomat sárgás színű, e fölött húzódnak a zöld díszítvények, míg a keret és a szöveg piros nyomással van a bankjegyre helyezve.

Az államvasutak július 25-ével újra emelték a viteldíjakat. A magyar korona fokozatos értéksökkenése, a vasuti üzemi anyagok nagymértvű drágulása és a személyzeti illetmények emelkedése arra kényszerítették az államvasutakat, hogy *díjszabásukat július 25-ével felemeljék*. A vasuti üzemben használt anyagok ára a folyó hóban bekövetkezett drágulás eredményeképpen most már *3100-szorosát teszi a vasuti üzemi anyagok átlagos békédráinak*, holott május hó folyamán ez a szám még csak 1700-at tett ki. A legfontosabb üzemi anyagoknál, mint például szénél, a drágasági szám 4210, a különböző olajneműeknél pedig átlagban kerekben 4000. Az anyagbeszerzési költségek az államvasuti háztartásban több mint 100 milliárdnyi teheriértelt jelentenek. Ehhez járulnak még a személyzeti kiadások milliárdjai. Az összes üzleti-kiadási többleteket összegezve ma úgy áll a helyzet, hogy az 1922-23-iki költségvetésben az üzleti kiadásokra előirányzott 437 milliárd koronával szemben az *államvasutaknak ma kerekben évi 200 milliárd korona évi kiadással kell számolniuk*. Ennek fedezésére államvasutainknak a múlt hó 25-én végrehajtott általános tarifaemelés után is mindössze évi 1227 milliárd korona üzleti bevétel áll rendelkezésre, úgy hogy ezidőszert kerekben 80 milliárd korona hiány mutatkozik a vasuti üzleti mérlegben. Az államvasutak mindezek miatt nem térhetnek ki üzleti bevételeik megfelelő fokozása elől és kénytelenek úgy személy-, mint áru-díj-szabásaikat újból felemelni. Ez okból *személyforgalomban a menetdíjakat 100 százalékkal, a podgyász és expresszáru-viteldíjakat pedig 50 százalékkal emelik. Az áruforgalomban az ezidőszert mutatkozó üzleti hiány kiküszöbölésére csupán 50 százalékos tarifaemelés* vettek tervbe.

Vámmentesek lesznek a határszéli birtokok terményei. A kormány rendeletet adott ki a kisebb határszéli forgalom rendezéséről. A határkerület állandó lakosai részére, akiknek hivatásuknál vagy foglalkozásuknál fogva a határt egy vagy több ízben át kell lépniök, a határátlépés megkönnyítése végett *határszéli úti igazolványok állíthatók ki*. Ezeket az igazolványokat az illetékes elsőfokú közigazgatási (rendőri) hatóságok állítják ki. Kimondja a rendelet, hogy azért, mert a határszél kettéválaszt valamely földbirtokot, vagy más fekvőséget, a gazdaság zavartalan továbbkezelését nem szabad megnehezíteni vagy megakadályozni. A mezői vagy erdei munka végzéséhez szükséges állatokat és eszközöket, a szükséges vetőmagot és a munkánkált földbirtokokon nyert termékeket *vám- és illetékmentesen* lehet átszállítani a határon a megállapított ellenőrzési feltételekkel.

A szeszállom viszontagságai Amerikában. Tudvalevő, hogy Amerikában szesztilalom léptekbe életbe. Ennek eredményéről érdekes jelentésben számol be az amerikai angol nagykövét. A szesztilalom eredményes volt a mezőgazdasági kerületekben és a kisvárosokban, de meglehetősen kis sikerrel járt az Egyesült Államok keleti részein, a tengerparton és a nagytavak környékén, ahol a *csempészet hatalmas szervezetei sikerrel szálltak szembe a szesztilalmi törvénnyel*. Az iszákosságtól származó halálesetek száma 1922-ben 57 százalékkal volt kevesebb, mint 1916-ban. A takarékbetétek száma 81 százalékkal emelkedett.

A dohányneműek új áral. A dohányjövődéki hivatal újra fel-emelte a dohányfajták árát. Az új árak a következők: *Pipa- és szivarkadohányok*: Finom török (25 gr.) 550 K, finom hercegovina 350 K, kiváló finom magyar szivarkadohány (100 gr.) 800 K, finom magyar 120 K, legfinomabb magyar pipadohány (100 gr.) 600 K, hazai pipadohány (25 gr.) és kapadohány 80 K, magyar pipadohány 60 K. *Szivarak*: Britannica 180 K, Trabucos és Millares 150 K, Rosita 90 K, Portorico 75 K, vegyes külföldi 55 K, Cigarillos 45 K, Pannonia 20 K. *Szivarkák*: Memphis 50 K, Mirjam 25 K, Hölg, Király és Hercegovina 20 K, Symphonia 25 K, Duna 16 K, Dráma 20 K, Magyar 15 K. A *különlegességi dohánygyártmányok* közül a purzicsán 2500 K, érsekújvári és rétháti 1300 K, kiváló finom kerti pipadohány 800 K 100 grammont. A szivarak közül a Regalia Media 250 K. A szivarkák közül a Princessas és a Dames 45 K.

Benedek Péter,

a hírneves földmivesfestő munkaközben.

Hurronötezer dollárt igényel a magyar atlétáknak a jövő esztendei párisi olimpiászon való részvétele. 1924. nyarán rendezik Párisban a legközelebbi nagy olimpiai tornát, amelyre Csonka-magyarország mintegy *százharminc versenyzővel*, illetve kísérvél szándékozik felvonulni. A Magyar Olimpiai Bizottság legutóbbi ülése *Andrássy Géza gróf és Muza Gyula elnök* étével foglalkozott az olimpiás magyar része előkészítésének pénzügyeivel. Az előzetes számítások szerint mintegy *háromszázmillió korona* (huszonöt ezer dollár) szükséges ahhoz, hogy a magyar erő képviselőit megjelenhessen a világ érdeklődésének homlokterében. A bizottság elfogadta azt a tervet, hogy az állam jótállása mellett egyelőre a *pénzintézetek hiteleznek a huszonöt ezer dollárt*, amelynek gyümölcsötetése szintén növelné az olimpiai alapot.

Villám a templomban. *Tornyospálca* község református templomába mult hét keddjén a villám épen akkor csapott belé, amikor ott istentiszteletet tartott a község papja, Nagy Miklós lelkész. A könyörgés javában folyt, amikor hirtelen vihar támadt és nagy dörgés között a *villám belesapott a toronygombba*, lefutott a templom termébe és két hívón kívül Nagy lelkészt is *súlyosan megsebesítette*. A villámcsapás erősen megrongálta a templomot és így *az anyagi kár is jelentékeny*.

Gyémántmisés püspök. Kránitz Kálmán felszentelt püspök, nagyprépost, veszprémi püspök helynök, aki egyúttal az egyházmegyének legidősebb tagja is, augusztus elsején ünnepli meg pappá szentelésének hatvanadik évfordulóját. A jubiláns aggkora ellenére tevékenyen kiveszi részét az egyházmegye kormányzásából. Gyémántmiséjére Rott Nándor dr., veszprémi megyéspüspök körlevelében hívja fel a papság és a hívek figyelmét s elrendeli, hogy a jubileum napján a szentmisékben emlékezzenek meg róla.

A görög-katolikus országos gyűlést tartották. A Magyar Görög katolikusok Országos Szövetsége pénteken tartotta évi közgyűlést az ismert kegyhelyen, Máriapócson, a görögkatolikus papság, tanítóság és mértékadó körök nagy részvétele mellett. A közgyűlés kiemelkedő eseménye volt Kutkafalvy Miklós dr. volt államtitkár, a magyar-ruten párt elnökének indítványa és beszéde. Az indítványra a közgyűlés kimondotta, hogy a Magyar Görög-katolikusok Országos Szövetsége fontos államérdekből szükségesnek tartja, hogy az eperjesi görög-katolikus püspöki egyházmegyének Csonka-Magyarországon levő részére Miklósy István hajdudorogi megyéspüspököt megelőző apostoli adminisztrátornak nevezzék ki és e végül a közgyűlés felirattal fordult a kormányhoz, a nemzetgyűléshez és a bíboros hercegprímáshoz. A cseh impérium alá tartozó eperjesi egyházmegye jelenlegi püspöke ismételtelen felhívta pástörleveleiben a püspöki joghatósága alá tartozó papságot és hívőket, hogy hűek és hálásak legyenek a cseh állam iránt. Az oláhok a területnek a Tiszaig való megszállása idejében kieszközölték Rómában, hogy ezek a hívők az általuk előterjesztett és kinevezett apostoli adminisztrátor joghatósága alá tartoznak. Kutkafalvy nagy hatást keltő okfejtései a közgyűlésen résztvevők helyesléssel fogadták és azokat a közgyűlés egyhangulag magáévá tette.

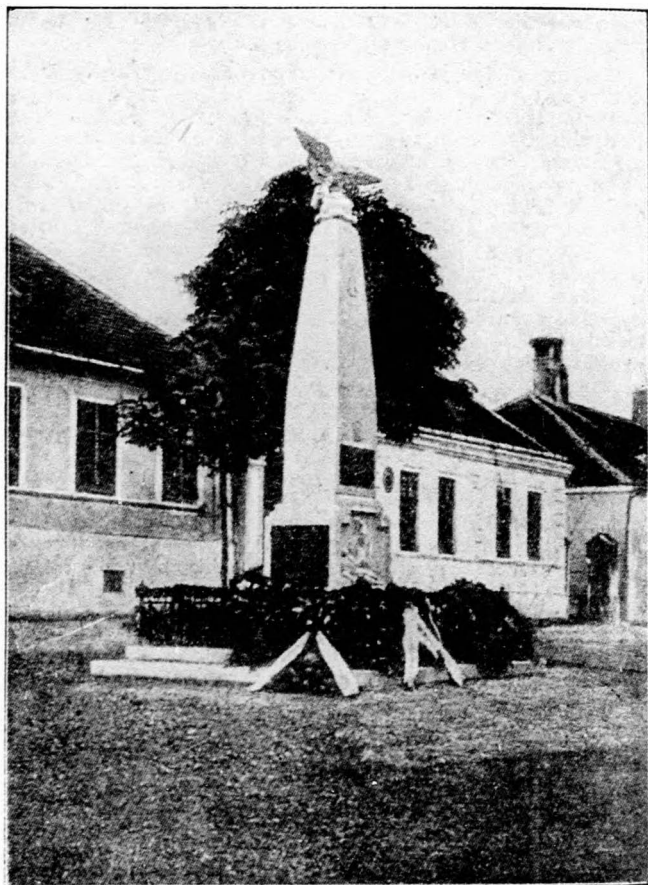
Szerb katonák garázdálkodása magyar földön. Az elmúlt héten Gyékényes és Zákány állomások között szerb katonák otromba támadást intéztek magyar vagyontárgyak ellen. Úgy történt a dolog, hogy néhány szerb katona a közelhekkvó szivattyútelepre s itt a korcsmában mulatni kezdtek. Csakhamar lerészegedtek a szerbek és jobb mulatság híján lövöldözéshez fogtak. Valóságos sortűzzel arasztották el a környéket és golyóik közül vagy hét lövés a zákányi állomásépületről verődött vissza. Ezer szerencse, hogy az eszeveszettül lövöldöző rációk emberéletben kárt nem tettek. Amikor a szerbek meglátták a közeledő magyar vambőrdarabot, nyomban beszüntették a tüzelést és visszavonultak. Az illetékes hatóságok kezegek jejkönyvve foglalták a határcidens és jelentést tettek felettésekknek.

Budapesttől Bécsig repülőgépen mindössze — másfél óra a út. A München—Bécs—Budapest közötti légiforgalom az elmúlt héten nyílt meg. Az első repülőgép csütörtökön reggel kilenc órakor indult Münchenből és két óra alatt jutott el Bécsbe. A repülőgép tizenkét órakor folytatta útját Budapest felé. — Ugyancsak ezen a napon nyitották meg a Budapest—Bécs közötti légiforgalmat. Budapestről negyedtizenegy órakor indították el a repülőgépet a Ferenc József-nád mellett folyami repülőgép-állomásról. A gép három utasával a Bécs közelében levő Nussdorfbán szállott le a Dunára, ahonnan délután egy órakor már vissza is indult Budapestre. Mindenütt a Duna vonalát követte a repülőgép és az utat másfél óra alatt tette meg.

Ingyen javítják ki a hadirokkantak államilag kiutalt művegtagjait. Vass József munkaügyi és népjóléti miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a nemhivatásos állományú hadirokkantak művegtagjainak javításáról intézkedik. Megállapítja a rendelet, hogy az államkincstártól kapott testrészpótlókat és gyógyászati segédeszközöket államköltségen a magyar királyi állami művegtaggyár, illetve az ipari irányú székesfehérvári hadiársvintézet javítja. Az előbbi a Budapesten és környékén lakó hadirokkantakat látja el, az utóbbi pedig a Székesfehérvárhoz közelebb eső községek rokkantjait. Ha a javításokat a hadirokkant lakóhelyén dolgozó iparos is elvégezheti, ez esetben a legközelebbi közigazgatási hatóság közvetíti a javítást. E célból a hatóságok állandó szerződést könek a rokkantak ellátására nézve. A mesterséges testrészpótlókat és a gyógyászati segédeszközöket lehetőleg postán kell javításba küldeni. Az ortopéd és gépecsopókra a népjóléti miniszter négyhónaponként sarkalást és talpalást engedélyez, kilenc hónaponként pedig borítást. Aki azonban a gyógyászati eszközét szándékosan rongálja, elveszti a javítástára és pótlására. A javítások költségeinek megtérítéséről a magyar királyi művegtaggyár gondoskodik.

Másfélszáz esztendő múlva «teljesen» benépesül a föld. Egy angol tanár kiszámította, hogy a földkerekségnek 725 millió négyzetkilométer termékeny földje, kétszázmillió négyzetkilométer pusztája van. Ha számításhoz vesszük, hogy egy négyzetkilométer termékeny területen nyolcvan ember él, a földkerekség e számítás alapján akkor lesz teljesen benépesítve, ha lakossága hatezer millióra rög. Ha az emberiség állandóan olyan mértékben fog szaporodni, mint eddig, akkor a föld teljes benépesedése a 2072. esztendőben fog bekövetkezni, vagyis 149 év múlva.

Amerika elősegíti a nyugateurópai bevándorlást. Reed Dávid amerikai szenátor decemberben, amikor a törvényhozás két háza összeül, javaslatot tesz a bevándorlásról szóló törvény módosítására és a bevándorlási kiterjesztésre nézve. Ha Reed szenátor javaslata elfogadásra kerül, akkor az európai államok körülbelül kétszázötven küldhetik Amerikába annak a kontingensnek, amelyet eddig küldhettek. Reed szenátor a sajtóban már most rámutat arra, hogy Amerikának szüksége van tanult angol, francia, hollandiai, svéd és északolaszországi munkásokra. Reméli azt is, hogy a német kivándorlás is meg fog kezdődni s Németország, amely mindig kiváló elemekkel gyarapította az amerikai lakosságot, az Egyesült Államok területén helyezi el lakosságának feleslegét.

Hősi halált halt katonák emlékműve Lövön.

Lövő (Sopronmegye) község. Ötvennégy hősi halottjának emlékére emelte ezt az oszlopot. Öt méter magas. Margittai márványból készült, a tetején Turulmadár van. Az emlék költségei egy millió koronára rúgtak. A felállítása körül Visy János főjegyző, Benedek Pál plébános és Zoltán orvos buzgólkodtak.

Több százezer tüdőbetege van a fővárosnak. A rendellenes hőség következtében a fővárosban nem szaporodtak a fertőző betegségek, sőt az utóbbi időben valamennyi ragályos betegség csökkent. Érdekes például, hogy az elmúlt hét első napján a millió fővárosban csupán nyolc kanyaró, három vörheny, nyolc számarhurut, egy bárányhimlő, két ronszoló tüdőlob és hat vérhasbeteg volt. Ezek az adatok azt bizonyítják, hogy a fertőző megbetegedések száma jelentősen csökkent, csupán a tüdővész szedi változatlanul az áldozatait, úgy, hogy naponta körülbelül tizenkét ember hal meg tüdőgyümöskömben. Egy-egy halott tüdővész átlag öt embert fertőz meg, akik valamennyien súlyos betegségbe esnek. Jelenleg körülbelül kétszázegert tüdőbeteg van a fővárosban.

Pénzmelekek a gazdasági nyomorúságról. Szászországban a mostani gazdasági válság emlékére emlékművet veretnek a következő felirással: «1923 februárban egy font liszt 1000, hús 4000, kenyér 700 márká, 1 üveg sör 100 márká volt.» 1923 «áprilisban Szászországban 1 liter tej 490, 1 font vaj 11,000 márká volt». Az emlékérem másik oldalán két lenyomódott egyén látható. Mindkét bronzemlékermet legközelebb forgalomba hozzák 2500, illetőleg 1500 márká értékben.

Hadikárosultak gyermekének kedvezményes tanítása. A népjóléti és munkaügyi miniszter hirdetményt tett közlé, amely szerint a nem-hivatásos állományból származó *szegény hadirokkantak jó előmenetelű gyermekei* és a vagyontalan hadiárvaik *középfokú és főiskolai tanulmányaik* folytatására, illetve ipari vagy kereskedelmi pályán való kiképzetésükre évenként *ösztöndíjban, esetleg ingyenes intézeti elhelyezésben* részesülhetnek. Az ösztöndíj iránti kérvények *szeptember 15-ig* a népjóléti és munkaügyi miniszternél adhatók be, aki a kérvények fölött határoz. Az intézeti elhelyezésre irányuló kérelmek beadása nincs határidőhöz kötve. A feltételek meg tudhatók a népjóléti és munkaügyi minisztériumban (IV., Eskü-tér 1., I. emelet 47. ajtószám), továbbá Budapesten a kerületi előjáróságoknál és a Hadrónánál (V., Falk Miksa-utca 9. szám), vármegyékben az alispánnál, törvényhatósági városokban a polgármesternél, azonfelül a tankerületi királyi főigazgatóságoknál és a királyi tanfelügyelőségeknél.

Az orosz szovjetvezérek meleg érdeklődése a — cári gyémántok iránt. A *Russunion* című lap igen érdekes adatokat közölt az egykori híres cári gyémántok sorsáról. Az év elején az orosz szovjetkormány diplomáciai futárjai külön börszakkokban és börszakkokban a *külső népbiztoság pecsétjével szállították Európába a briliánsküldeményeket, hogy eladogassák őket.* A drágakövekkel megrakott börszakkok, amelyek a bosevista követésnek voltak címezve, egyik népbiztos maga nyitotta ki. Ennél összesen *harminc font briliáns* volt elrejtve. Némely briliánsnak, amely nyilván a cári család tulajdona volt, majdnem *kifejezhetetlen értéke* van. A fő briliánskészlet Moszkvában maradt. Ezt nevezik titkos készletnek és esetleges menekülés céljaira van szánva, vagy más rendkívüli esetekre.

A németek hazafias szervezkedése Csehországban. Egyik *brünni* újság felhívást bocsátott ki a cseh területen lakó németekhez, hogy *minél nagyobb számban jelentkezzenek a német becsület-légióba.* A felhívás szerint a légióknak már *sokezer tagja* van s naponta *ezer* meg ezer újabb férfi- és nőtaggal szaporul. A légió tagjai a német hadibecsületrendet kapják, fekete-fehérszalagon és hadijelvénnnyel. Tagja lehet a légióknak *minden német*, aki a háború alatt vagy után arra törekedett, hogy *«a német nemzetnek szenvedéseiben legjobb tudása és lelkiismerete szerint hasznára váljék»*, aki kötelességből, vagy önként, tekintet nélkül és bátran síkra szállt a német nemzetért. A felvételt előtt mindenkinek be kell bizonyítania, hogy *méltó erre a történelmi kiüntetésre* s e célból pontosan meg kell felelnie a felvételi ívben foglalt kérdésekre.

Ahol három hívő hétmillió koronát ad egyháza harangjaira. *Karcagon* a református templom hadbavonult három harangjának újbóli öntésére indított mozgalom a legteljesebb sikerrel járt. *Mike Péter, P. Szabó István* és neje *N. Varga Zsuzsanna 60, illetőleg 240 mm. bázát ajánlott fel* úgy, hogy ez a két hatalmas adomány fedezi a templom nagyharangjának és egyik kisharangjának költségeit.

Tizenkétezer kilogrammos sajt-«épitmény». *Amerika* a szertelenségek hazája. Most — mint olvassuk — *tizenkétezer kilogrammos sajtot*, tenát valóságos *sajtpalotát* készít egy *Ries* nevű sajtgyáros és egyik termékkiállításra fogja bemutatni. A sajtot a kiállítás előtt három hónappal készített el, hogy addigra tökéletesen kiszáradhasson. Szállítására különleges vagonot készítenek.

Cseh amazon kacagató rémlátása. Egyik *prágai* lapban egy cseh olvasónő felháborodva írja, hogy valamelyik marienbadi kávéházban *«forradalmár» papagály* tartja napról-napra izgatottságban a cseh honfiakat. A reitenetes zöld madár még most is kifogástalanul tudja és bizonyos előfeltételek mellett *rendületlenül fújja az osztrák néphimnusz, amelyet a jelenlévő közönség, még a külföldiek is, állva hallgatnak végig.* A cseh panaszoslevél annak a gyanújának ad kifejezést, hogy a papagály emlékezőtehetsége nem multhatja felül, de el sem érheti az öt esztendő, amióta a cseh köztársaság fennáll s nagyon *«valószínűnek látszik»*, hogy *titkos bujtatók* állnak a papagály mögött. Követeli a cseh nemzet nevében, hogy a bujtatókat nyomozzák ki, a *papagályt pedig tartóztassák le* és zárják el a nyilvánosságtól, vagy kötelezzék gazdáját, hogy tanítsa meg a papagályt a — *cseh nemzeti himnuszra.*

Akinek a ház párkányzata a nyakába szakad. A Dob-utca 10. számú ház első emeletének párkányzata a napokban *leszakadt.* A súlyos párkány egy *arrajárót maga alá temetett.* A mentők a súlyosan sebesült embert *kórházba vitték.* Személyazonosságát nem lehetett megállapítani.

Háromszázezer tornász jelent meg a müncheni tornaünnepélyen. A német nemzeti akaratnak és az *egység gondolatának hatalmas tüntetése* folyt vasárnap Münchenben. Közül *háromszázezernyi német tornász* — férfiak-nők vegyesen — vett részt egy tornaünnepélyen. A menet felvonulása *négy óra hosszúra* tartott.

Kemal pasa felesége — képviselő. A törökországi általános képviselőválasztások során *Laufe Hanumot* Kemal pasa feleségét, megválasztották képviselőnek. A bálványozott török hős felesége az első nő, aki bekerült a török parlamentbe, mert *előtte a nőknek nem volt választójoguk.* Az első török képviselőnő elfogadta a mandátumot és választóinak megígérte, hogy a szociális és nőkérdések szószólója lesz.

Aki nem érzi a testi fájdalmát. A legutóbbi napokban igen érdekes betege volt a *prágai* klinikának egy *Dvorák* nevű férfi személyében, aki azzal vonta magára az orvosok figyelmét, hogy *üvegdarabokat evett anélkül, hogy belső szervezete sérülést szenvedne.* Ezenfelül testrészeinek más helyein is érzéketlenséget mutat a fájdalom iránt. Megteszi, hogy *arcát gombostűkkel szurkálja kereszttül, kezébe, lábába éles tűket szurdos, anélkül, hogy ennek fájdalmát érezné.* Az orvosok megállapítása szerint valószínűen erős képzelődés esete áll fenn. Dvorák egyébként azelőtt a lovasrendőrségnél teljesített szolgálatot, most azonban *kereset nélkül él.*

TRÉFÁK

Az örök fiatalság.

— Milyen asszony tulajdonképpen az a Wunderholdné?

— O, igen kedves asszony. Úgy tesz, mintha 16 éves volna, úgy beszél, mint egy 20 éves, a 25 évesek után öltözködik, 29 évesnek mondja magát, legutóbb a 30-ik születésnapját ünnepelte, a valóságban pedig 45 éves.

Félreértette a kérdést.

Tanító (a pad alatt kártyázó nebulóhoz): Mit, te haszon-talan Náci! Te tarokkot játszol?

Náci gyerek: Csak nem vagyok bolond szint játszani, hogy neki ütése legyen!

A költő sóhaja.

— Hej... ha mind az enyém volna az a virsli, amit már az én verseimbe bepakoltak a hentesnél!

Szállodában:

Szobapincér (felkölt egy szállóvendéget): Hamar tessék felkelni! Nincsen vesztegetni való idő — *a vonat épen indul!*

Őn rosszul számol,

mert nem a vételár a mértékadó, hanem — hogy mennyire kiadós a használatban. A «kávédaráló» jegyű Franckból csak feleannyi szükséges, mint más kávépótlékból és mégis jobb kávét kap. Csak olyan csomagokat fogadjon el, melyen gyári jegyünk: a kávédaráló és aláírásunk: FRANCK HENRIK FIAI található.

Nyaralás előtt.

Férj (hazaérkezve): Hol van a feleségem?

Szobaleány: A nagyságos asszony ki van merülve!

Férj: Ugyan mitől?

Szobaleány: Egész délelőtt útiterveket kovácsolt!

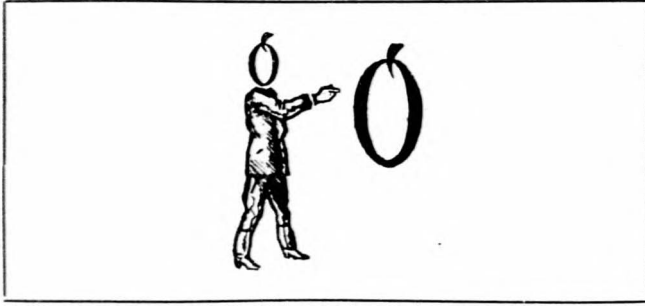
16 üzet.

I. hordár: Ugyan, kinek viszed ezt a virágot?

II. hordár: Ide a trafikós vénkisasszonynak. S ha azt mondom, hogy egy fiatalember küldi, háromszor annyi borralvalót ad, mind amennyibe a virág került nekem!

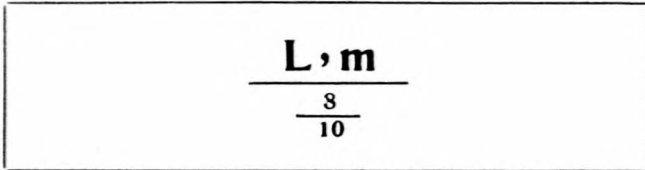
REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Molnár Imre József, Sárrétudvariból.)

2. Betűrejtvény.

(Beküldte: Solti Tóth János, Csengődről.)

3. Verses rejtvény.

Nyolc betüből állok, de tagom csak három,
Pihen akkor minden ember, télen úgy, mint nyáron.
Első tagom hasznos ásvány, ebből készül zár és csákány.
Másik tagom, ha veszed, varga szerszámját leled.
A harmadik meg ragyogó égi test.
Míg ez messzi le nem tűnik, a földön soh'sincsen est.

(Beküldte: Hankóczy Pál, Szendrőről.)

A 28-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a jövő heti számunkban közöljük.

A 27-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Bedülött a kecskeméti templomtorony.**

2. Betűrejtvény: **Nagyfőteny.**

3. Számrejtvény: **Hiszek Magyarország feltámasztásában.**

Megfejtették: Ifj. Borsi Jenő, Mészáros Juliska, Dobi Béla, Szücs Lászlóné, Suba János, Nagy Ilonka, Varga Imre, Lustyik Zsuzsa, Rektor Pál, Berente Erzsébet, Sárossy János, Sinka Miklós, ifj. Herczeg Péter, ifj. Mészáros Lajos, Németh István.

Jutalomkönyvet nyertek: **Dobi Béla (Sarkad), László Károly (Budapest), Kusz Géza (Látrány), Farkas Gyula (Debrecen), Horváth János (Nyiregyháza).**

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 33-ik számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak július hó 22-én.)

Gabonavásár. Tiszavidéki 78 kg.-os búza 52.000—52.500, dunántúli és pestmegeyi 78 kg.-os 51.500—52.000, tiszavidéki 76 kg.-os 51.000—51.500, dunántúli és pestmegeyi 76 kg.-os 50.500—51.000, rozs 36.000—37.000, árpa 29.000—30.000, zab 47.000—48.000, tengeri 39.000—41.000, repce 82.000—83.000, korpá 23.000—24.000 korona métermázsánként.

Takarmány. Rétszéna elsőrendű új 8500—10.000, másodrendű új 6800—8400 harmadrendű csomagolásra 5000—6700, nádtakarmány, száraz 3500—5000, lucernaszéna 9700—13.000, zabosbúkköny 9200—11.500, tengeriszár, zöld 3000—4000, alomszalma 5400—6500, zsupszalma 7000—8000 métermázsánként.

Vágómarhavásár. Legjobb minőségű ökör 2000—2600, közép 1550—1900, silányabb 1100—1500, bika jobbminőségű 2200—2700, silányabb 1400—2000, bivaly 1000—1300, tehén 1900—2400, silányabb 1400—1800. Kicsontozni való marha 1000—1200, növedékmárha 1200—1700 korona kilogrammonként élőszűlyben.

Sertésvásár. Könnyű 3400—3900, közép 3700—4100, nehéz 3500—4100 K kilogrammonként élőszűlyben.

Budapesti lóvásár. Igás kocsiló, nehéz 725.000—1.850.000, igás kocsiló, könnyű 520.000—850.000, számár 135.000—150.000 koronáig.

Budapesti juhvásár. Hizlalt ürü 1300 korona kilogrammonként élőszűlyben.

Tenyész- és haszonállatok. Jármosökrök, mint tenyészállatok iránt a kereslet változatlanul élénk és az árak a következők: Elsőrendű tarka jármosökör 2600—2800, másodrendű tarka jármosökör 2400—2600, friss fejős és vemhes tehének 2500—3000, 1½ éves üszök és tinok 2200—2400 korona kilogrammonként.

Gyapjú. Árak 6000 korona körül mozognak kilogrammonként, de a pénzügyi miatt a forgalom csekély.

Nyersbőr. A nyersbőrpiacra a forgalom csendesebb, az árak változatlanok. Nyers marhabőr 3600—3700, száraz marhabőr 7000—7500, nyers borjúbőr fej nélkül 4600—4800, száraz borjúbőr fej nélkül 9200—9600, lóbőr sózott 28.000—30.000, lóbőr száraz 21.000, gyapjas juh bőr 2000—2200, nyírott juh bőr 1400—2000, báránybőr 2200—2400 korona kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje július 17-től 350, tejszínhaának 2600, tejfel 1000—1100 (nagyban 950—1000), teavaj elsőrendű 5400—6300 (nagyban 5200—5400), vaj másodrendű 4500—5400, vaj harmadrendű 4000, tehéntúró 1000 (nagyban 650), juhtúró elsőrendű 2200—3000, juhtúró másodrendű 2000, juhsajt 2800, ementáli 3400—5400, grói 3300—3600, trappista 2800—3300 (nagyban 2500—2700) korona kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő csirke, párja 4000—6000, kacska kg.-ja 3000—3500, liba kg.-ja 3500—4000, tyúk párja 700—10.000, tojás darabja 120 korona.

Zöldség és gyümölcs. Zöldbab 350, újburgonya 220, uborka 300—400, uborka, savanyított 800, tök 40, gyalult 120, hagyma 160, kalarábé 100, káposzta 200, vörös 400, savanyított idei 700, régi 180, karfiol 900, sóska 150, paraj 250, cékla 180, kel 150, retek 300, paradicsom 900, borsó, hüvelyes 500 kg.-ként. Saláta 20—40, csöves kukorica 140, paprika 20—100 K drb.-ként. Ó zibarack 800—1200, spárka 900—1200, alma 700—900, körte 600—1000, sárga szilva 1400, kékszilva 900, vörös 1000, sárgadinnye 2800—3000, ribizli 900, málna 2800—3000 K kilogrammonként.

Bor. A borüzlet, dacára annak, hogy holt szezonban vagyunk, elég élénk és az árak még mindig emelkednek. 9 fokos fehérbort 120 koronán alul alig lehet kapni. 10—10½ fokos borért 150—180 koronát fizetnek. Jobb minőségűekért jelentékenyen többet. A könnyűfokú borokból még mindig nagy készletek vannak, míg a jobb minőségű borkészletek igen megcsappannak. A vörösborkészletek (különösen Othello) teljesen elfogytak. A szőlők mindenütt szépen áulának.

Idegen pénz-

mek legmagasabb

árak. A devizaközpont

hivatalos árjegyzése

1923. évi július hó

24-én: Napoleon arany

36.400 K, angol font

49.360 korona, dollár

10.800 K, francia frank

647 K, német márka

5.4 f, olasz lira 482

korona, osztrák korona

16.10 f, román lei 61 K

50 f, cseh korona (szokol) 328 K — f, svájci

frank 1920 K, szerb

dinár 116 K — f, lengyel

márka 8.40 fillér.

Zürichben 100 magyar

koronáért 0.041/4 svájci

frankot fizettek.

Vörösréz pálinkafőző-üstök és

vörösréz mosóüstök raktáron mindentféle kivételre kivételre **Máthé András** rézműrúgyár, Ujpest, Károly-utca 11. Nyugatitól és villamossal. Telefon: 140-06.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája Budapest, IX., Rákoss-utca 11., földszint 1. Törv. bej. cég. (Cégvezető: Daniel Nándor.)

Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Főszerkesztő: **Meskö Pál.**

Felelős kiadó: **Meskö Pál.**

Felelős szerkesztő: **Héj Imre dr**

A M E G B É K Ü L É S Ú T J A

ELBESZÉLÉS • IRTA: KOPLIK GYULA.

(4. folytatás.)

A föld, az áldott termőföld közelítte az idegenhez, kihez nem kötötte vér. Közelítte ahhoz, aki megtanította a munkát, a legnehezebb munkát is szeretni. Lehajolt erre az áldott földre, kezébe vett egy rögöt s mintha talált nagy kincset emelne magához, szeretettel szorongatta. Azután Topogóra nézett s szemében látszott, hogy megértette annak lelke mélyén őrzött fájdalmát. Megfogta a jó ember munkától kerges kezét, megcsókolta s azután, mintha egész életét most adta volna oda, felkínálta volna, hogy gyógyítson vele, keményen, büszkén de sok-sok szeretettel, melegséggel javította ki édesapja ki nem mondott mondatát:

— Amint a gyerek is meghálálja, édesapám s nem felejt el soha a maga jószágát!

Topogó most már tisztán látta a jövőt. Jobb kedvvel is ment a munka, hiszen megtalálta az új «elsőszülöttet.» Bandi meg alig fért a bőrébe, amikor az ő barázdája is olyan mély lett, mint az apjáé.

Gábor gazda este, mikor már mindnyájan felkeltek az asztaltól, az első szobába ment Karcival. Ünnepléses, komoly percek következtek. Topogó józan, természetes és okos gondolkozásával megtalálta a szavakat, amelyekkel kivethette Karciból a szót: mire volna hajlandósága?

Tanulni akart a fiú, ami ellen Topogónak igazán nem volt kifogása.

Igy jutott azután vissza Miskey Károly a nagyvárosba.

IV.

Kinn az utcákon víghangú, jókedvű emberek ölték az élet perceit. A nagyváros, a főváros élt, pezsgett, forrott.

Senkinek sem ül gond az arcán, mindenki tülekszik, hajszolja az örömet, a szebbet, a jobbat, a többet. Mindenki idegen a másikkal; itt nincs könyörület, szájalom, nem ismerik egymást, egymás szenvedését, örömet és bánatát. Mindenki gyűlöli a másikat, ha szebb, gazdagabb, derültebb, mint ő. Ezért azután mindenki iparkodik a másiknál szebb, gazdagabb és derültebb is lenni. Az út, amelyen céljához ér, — mindegy akármilyen. Ha posványon, szeméten, bűnön keresztül visz is a vágy, csak elérhető legyen az irigyltség!

S az arckok mosolygása mögött ki tudná leírni a mult keserű vonásait, a való élet szánalmas eltorzulásait, s ki láthatná előre a jövő szomorú rémképeit?

Az őszi levegő ránehezedett a házakra, az utcákra, az emberekre. A nedves pára leszorította a mérges lehelletet, a sok-sok bűnt, az élet romlottságát, vissza az emberek közé, ahonnan elindult. S a beteg lelkek kéjelegtek a mámortól, a gyönyörűségtől, ha valakit vergődni láttak a gyilkos hinárban. Itt erény a veszendőségre ejteni, a romlásba rántani az egészségest, a tisztát, a posványt kerülőt.

Jaj, aki egyszer megkísérelte a bűn árjával úszni. A hullámok összecsapnak feje fölött s visszatérni: emberfeletti erő; partot érni: gyenge a kar!

Őszi párás, ködös este volt.

Miskey Károlyon végigfutott a hidegség érzése, pedig teste edzettebb volt, mint a nyáriasan öltözködő többiek csontváza. Megérezte a nagyváros idegenszerűségét. Lelkére ránehezedett a mindenütt látott ledérség, kacagás és vigalom. Egészséges ösztöne mindenütt megérezte a beteg lelkek romlottságát. Tisztasága undort keltett benne a természetesnek feltüntetett bűnök iránt s látta, hogy az élettől, a nagyvárosi, élettől menekülnie, bújni kell, kerülnie kell az útvesztőket, a csapdákat s a fényesen kivilágított mocsarakat.

Menekült az emberek elől. Ő, az egészséges, a romlatlan életet akaró, bújt meg a pici szobában, a levegőtlen börtönben, ahol pedig a többi-

nek kellett volna elrejtőzni. Ő kerülte a többi, pedig amazoknak kellett volna félreállni a falu szent életét hozó ember elől.

Károly volt itt az élet, a gyümölcsöshöző tökéletesség, s amazok a fa árnyékában feltörő csenevész dugványok. De a nemes fajnak itt nap nem jut a nap világosságából, melegéből, mert mind kell a milliányi korcsnak, amely elfojtja a feltörő erejét.

Károly vágyott a nagyváros után. Úgy érezte, hogy őt ide köti a vér, a sors, de másként ítélte s másként ismerte meg a szép színekkel lefestett nagyvárosi életet.

A falusi élet egyszerűsége, természetessége és józan tisztasága lelkét gyémánttá csiszolták s csak most látta, miként ragyog, miként tündöklök benne az erény. Amit azelőtt unalomnak hitt, látta, hogy megnyugvás volt. Mit gyermekesnek tartott, természetes volt, s mit korlátozásnak képzelt, bölcsességnek találta most.

Régi életének ellentétét érezte meg az új emberek életénél s tisztán látó szeme, megszokott, csendes gondolkodása, nyugodtsága megmutatták a bábeli zűrzavar mögött rejlő mélyeséges ferdeségeket, kicsinyességeket s bűnös szenvedelmeket, amelyeket ríkító festékekkel, vakító fényvel s illatos, selymes ruhával elkendőzni nem lehet.

A természetes ember elmenekült a mesterkelt, a méreggel táplált emberformák elől s megbújt a sötét, de otthonná varázsolt kuckóiban.

Nehéz napok köszöntöttek reá. Károly egész lelkével a könyvekbe temetkezett. Ezek a betűk jelentették neki a szórakozást, a pihenést, a barátot, az életet, mindent.

S tanult komolyan, akarattal, szenvedéllyel, örömmel. A tudás volt egyetlen vágya, amelyet nem cserélt fel más vágyódással egy pillanatra sem.

Lelki életet élt s észre sem vette, miként őrlődik fel teste a hideg, nyirkos, máskor forró levegőjű szobában. De innen ki nem ment. Nem mehetett. Nem vihette ki testét a fertőbe. Mert azt hitte, minden lépés, amit nem kötelességből tesz, — itt a bűnök felé vezet. S lelkének tisztasága ma is tilalomkövet állított a megtévelyedés útjába. Tanult s első tanulója lett osztályának, majd az egyetemnek is. Kis hónapos szobáját a nagy egyetemi tantermekkel cserélte fel, a kórházi rendelőkkel, ahol egész napját töltötte.

Évek múltak el s Károly, mint meglett férfi, büszkén tekinthetett vissza az elvégzett munkára, a megtett útra. Nem érzett fáradtságot, kimerülést, mint más, mivel egy utat tett meg. Nem mondhatta, hogy idejeit felőrölte a megfeszített tanulás. Az ő idejeit megnyugtatta a könyv.

Mint küzdésre felvértezett ember, de testben már nem oly erős, lépett ki a munka küzdőterére. Most már gondolhatott volna pihenésre, egy csöpp kis vidámságra is, de mindezt nem kívánta.

Ment ki messzire, ahol nagy vöröstéglás épületekben vergődött ezernyi szenvedő, halállal vívódó. Ment arra a helyre, amelyet új életállomásnak jelölt ki a kötelesség: a ragályos betegek közé.

A tisztaságtól ragyogó folyosókon nehéz, halálos sóhaj-tásoktól, ezérfele orvosságtól terhes levegő ült. A fiatal orvos kissé megszedült s lezárta szemeit. S csodálatosan, nem a kórház nehéz levegőjét érezte, hanem valami messziről jövő illatot, amelyet a gyenge szél lenget, hoz messziről, messziről...

Visszagondolt a lassan elfelejtett időre, az elmúlt kicsinykorra, amikor rezedás kiskertben olvasgatott hű könyveiből. A rezedilla illata mintha erre szállott volna... Igen! Az jobb volt, az tisztább volt, az elbódította kedves álomba, jóleső merengésbe s ez most — jobb a nagyvárosnál.

A legbiztosabb tőkebefektetés

Kereskedők, iparosok, földbirtokokosok, bérlők, háztulajdonosok, vállalkozók, tőkéssek stb. bankunk útján kockázatmentesen a legelőnyösebben gyümölcsöztethetik magyar korona összegekben elfekvő készpénzüket.

A nálunk gyümölcsöztetésre elhelyezett készpénztőkeket a legjobban meg-alapozott bank- s iparvállalati részvények ellenében heti kölcsönként folyósítjuk, a nyújtott hitel biztosítására szolgáló részvény mennyiség napi árfolyamértékének csupán harminc-harmincöt százalékgig eszközrendő megterhelése és a hitelt felvevők — kötelezvényen alapuló — teljes vagyoni szavatossága mellett.

Három-négyszeres zálogjogi biztosítékra kihelyezett s hétről-hétre esedékes ily készpénztőkéket után az elérhető jövedelem mindenkori:

évenként 8% kamat,
évenként 16% bankjuttalék,
évenként 24% folyószámlajuttalék

és rendszerint:

hetenként 2%, 3%, 4%, 5% és 6% között váltakozó folyósítási juttalék.

Összkezelési költségeink heti 1/6‰.

A bankunk útján ily módon kihelyezett készpénztőkeket kívánságra — minden előzetes felmondás nélkül — bármikor egészen és azonnal visszafizetjük.

RÓTH BANK

Budapest, Vilmos császár-út 45.

Alapítási év: 1906.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösréz-ből.
RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR

szab. Balaton-, Turul-
& Vermorel-rendszerű

szőlőpermetezők

szénkéngázok, hűti és egy-

keztes kénporozógépek a legelő-

nyösebb gyáriáron beszerezhetők

SZONTÁGH PÁL részár-

gályár (Cégtulaj. Terényi Samu)

Budapest, IX., Üllői-út 10. sz.

**Hangszerek
és
gramofonok**
engedélyes árban
HANGSZER-OTTHON
Fekete Mihály-nál
Budapest, József-körút 9. szám.

KERÉKPÁR ALKATRÉSZEKET

Árjegyzék ingyen.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapáló ekék, fűkaszalók,

marokrakó és kévekötő aratógépek,
lógerelyék, kézi-járgányosok,
motoros- és göcséplőkészletek,
szecskavágók, répvágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerzőm a

„HANGYA” mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

Szakorvos i-rendelő vér- és nemibetegnek
részére. Ezüst salvarvan-oltás
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 22. sz., I. em. I. (Rókosai szemben.)

Hungária-drótfonatok

a legelőnyösebbek és legtökéletesebbek

Egyedüli
gyártója:

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII. ker., Üllői-út 48/27. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Rozsdásodás ellen kétszer kátrányozott fűkés-
sodrony kilója 400 korona.

HARANGOKAT

tiszta harangere-
ből pontos han-
golással leggyor-
sabbán önt és
szállít az Ország-
os Harangszak-
értői Bizottság fel-
figyelete mellett a

HARANGMŰVEK R-T.
„ECCLESIA” ALAPITÁSA
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 27.

Pálinkafőzőüstök, mosóüstök és tejgazdasági üstök

stb. vörösréz-ből, első-
rendű kivitelben raktárról
szállít, központi és mező-
gazdasági szeszifőzőket
szakszerűen berendez:

Godra Sándor és Fia
rézművesüzeme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz.
Nagyvásártér közelében. Telefon: József 50-12.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítá-
sát és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú
golyós, sörétes, ismétlő és automata vadász-
fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű
golyós, sörétes töltények, löszerek.

Megbízható jó minőségű árút a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a tagok a

«HANGYA»

vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász,
zephir, szövet, kész férfi- és női-ruha,
kendő, harisnya, cérna, pamut, szabó-
kellékek, valamint mindennemű rövid-
kézmu-, konfekció- és díszműárúk.

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű szinbórból készült férfi-, női-, gyermekcipők, bőz-, sávos- és
szinbórból a legjutányosabb napi áron szerezhetők be a

„HANGYA” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, for-
daljon bizalommal hozzám; minden elő-
l egy nélszu, szoros és megállapított jutu-
lédéért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyay-u. 19.

BRILLIÁNSOKAT,

gyöngyöket, régiségeket bármilyen drágábban vás-
sárhatok.

Székely Emil
Király-út 105-28.
a. 51. (Teréz-lempyón m.)

Egy
darabból
Kalapált

vörösrézüstök és permetezők

(Vermorel rendszerű) legjutányosabban kaphatók

NAGY IGNÁC cégnél

Budapest, Károly-körút 9. szám.

Alapított 1884. Telefon: József 115-15.